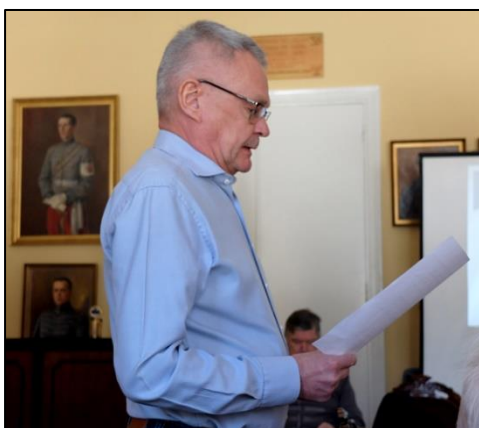

Ratsumieskillan kuudessakymmenes toimintavuosi on lähtenyt käyntiin. Juhlapäivää vietetään Lahden upseerikerholla lauantaina 10.9.2022. Ja Ratsumieskillan juhlan jälkeen jatketaan iltaa Hämeen Ratsurykmentin Säätiön Gaalalla. Onhan päivä jo merkittynä kalenteriisi? Joe ei ole vielä, tee se nyt

Juhlavuoden ohjelmaa päivitetään Ratsumieskillan nettisivuille Tapahtumakalenteriin.

Ratsumieskillan vuosikokous

Ratsumieskilta ry:n vuosikokous pidettiin Lahden upseerikerholla lauantaina 19.03.2022. Ratsumiehiä oli paikalla yhteensä 24. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Elomaa ja hän kutsui sihteeriksi killan sihteerin Seppo Huldénin.

Puheenjohtaja 2022-2023

Puheenjohtajaksi valittiin Risto Korkka jatkamaan seuraavat kaksi vuotta.

Hallitus

Risto Korkka	puheenjohtaja	2022-2023
Pekka Hennala	hallituksen jäsen	2022
Matti Hilska	hallituksen jäsen	2022
Seppo Huldén	hallituksen jäsen	2022-2023
Jari Oivo	hallituksen jäsen	2022-2023
Harri Paasovaara	hallituksen jäsen	2022
Jussi Sainio	hallituksen jäsen	2022
Kari Savutie	hallituksen jäsen	2022
Juha Sihvonen	hallituksen jäsen	2022
Raimo Tevajärvi	hallituksen jäsen	2022-2023

*Killan lipun toi kokoukseen Pekka Hennala
Ratsumieskillan marssin soidessa*

Uudet säännöt

Hallitus esitti kokoukselle sääntöjen muuttamista. Seppo Huldén esitteli uudet säännöt, joita tarkennettiin muutamasta kohdasta. Kokous antoi hallitukselle valtuuden tehdä sovitut muutokset ja saattaa säännöt voimaan.

Tärkeimmät muutosaiheet olivat hallituksen toimikausi ja jäsenmäärä. Hallituksen toimikausi lyhennettiin yhteen (1) vuoteen ja jäsenmääräksi tuli 4-9 jäsentä. Puheenjohtaja valitaan edelleen kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Mikäli sääntömuutos menee läpi yhdistysrekisterissä, valitaan koko hallitus vuosikokouksessa 2023.

Vasemmalla Antti-Jussi Räihä ja Jukka Elomaa. Oikealla Juhani Laaksonen

Palkitut

Perinteiseen tapaan vuosikokouksessa palkittiin ansioituneita ratsumiehiä. Nyt kun Ratsumieskilta viettää 60-vuotijuhlavuotta, tehtiin vuosikokouksessa päätös uuden kunniaratsumiehen ja kunniapuheenjohtajan valinnasta. Juhlallinen nimeäminen tapahtuu killan 60-vuotisjuhlassa 10.9.2022 muiden palkitsemisten yhteydessä.

Jukka Elomaa	Kunnioratsumies	10.09.2022
Antti-Jussi Räihä	Kunniapuheenjohtaja	10.09.2022
Juhani Laaksonen	vuoden kiltalainen	19.03.2022
Heikki Aura	vuoden ratsumies	19.03.2022

Esitelmä

Vuosikokouksen esitelmän piti tällä kertaa eversti Ensio Mäkipelto aiheenaan ”Eversti Valo Nihtilä- isänmaan palvelija”.

Esitelmästä on lyhennelmä tämän tiedotteen lopussa.

Teksti ja kuvat: Jussi Sainio

Huomionosoituksia

Suomen Sotaveteraaniliitto on myöntänyt 27.1.2022 kahdelle Ratsumieskillan jäsenelle huomionosoituksen. Luovutustilaisuus pidettiin Lahden upseerikerholla 23.3.2022. Kenttäpiispa Pekka Särkiölle myönnettiin Sotaveteraaniliiton Kultainen ansiomerkki ja Matti Hilskalle Sotaveteraaniliiton ansiomitali.

Vasemmalla Kultainen ansiomerkki ja oikealla Sotaveteraaniliiton ansiomitali
Kuva: Suomen Sotaveteraaniliitto

Waitress – unelmien resepti

Jos et vielä ole hankkinut lippuja "Waitress - unelmien resepti" -musikaaliin perjantaina 08.04.2022 Lahden Kaupunginteatteriin, tee se nyt.

Ohjelma

Kokoonnumme klo 18.30 Lahden Kaupunginteatterin lämpiön baarissa. Näytös alkaa klo 19.00. Näytelmän jälkeen yhteiset "yömyssyt" esim. Seurahuoneen baarissa.

Teatteriliput on helpointa ostaa netistä osoitteesta www.lippu.fi, hinnat ovat 47,00 €, eläkeläiset 44,00 €. Kaikki ostavat lippunsa itse.

Kyseessä on siis avec-tapahtuma ja sille ei tarvitse erikseen ilmoittautua.

Ratsumieskillan omat tuotteet

Ratsumieskillan pikeepaitoja on jälleen saatavana hintaan 45,00 euroa/kpl. Koot M/L/XL/XXL/XXXL.

Ratsumieskillan hienoja lippalakkeja mustana ja maastokuvioituna on edelleen kaupan. Lippalakkeiden hinnat ovat Ratsumieskillan jäsenille 15,00 euroa/kpl ja muille 20,00 euroa.

Tiedustelut sähköpostilla harri.paasovaara@bluesan.fi.

Uutisia lyhyesti

Turvallisuuspoliittinen seminaari 2022

Maanpuolustuskiltojen liiton perinteinen TURPO 2022 toteutetaan toukokuussa, mikäli koronaepidemia sen sallii. Kannattaa seurata MPKL:n nettisivuja. Seminaariin tulee ilmoittautua ja paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Sotilasradiopäivä 2022

Kouvola Sotilasradiomuseo, Kymen Viestikilta ry järjestää Sotilasradiopäivä 2022-tapahtuman lauantaina 23.4.2022 klo 10.00-14.00 Kouvola-talossa osoitteessa Varuskuntakatu 11, Kouvola.

Alustava ohjelma

Tapio Teittinen

Ville Kaarnakari

Ohto Manninen ja Lauri Lehtonen

Lapin sodan tietoverkot

Reino Hallamaa

Stella Polariksen perintö

Tilaisuus on avoinna kaikille, osallistumismaksu 10,00 €, sisältää väliaikatarjoilun.

Ilmoittautuminen sähköpostilla: museo@putkiradiomuseo.fi

Ilmoittautuminen ei ole sitova. Se tarvitaan väliaikatarjoilun mitoittamiseen.

Valo Nihtilä, isänmaan palvelija

Lyhennelmä Eversti Ensio Mäkipellon esitelmästä Ratsumieskillan vuosikokouksessa 2022. Toimittanut Matti Hilska. Kuvat SA-kuva.

Marsalkka Mannerheim oli puolustustaistelumme tosiasiallinen johtaja, joka kantoi vastuun kaikesta ja piti ohjat ja alaisensa joskus hyvinkin tiukasti käsissään. Ylipäällikkö tarvitsi kuitenkin hyviä apulaisia, sillä kuten monesti on sanottu, hän johti sotaa, mutta ei operaatioita. Yleisesti on tiedossa, että päämajan päämajoituspäällikö, kenraaliluutnantti A. F. Airo oli marsalkan lähimmistä työtovereista se, joka käytännössä vastasi ylimmästä operatiivisesta johtamisesta.

Airollakin oli luottomiehensä. Tämän tunnistaminen ei luonnollisestikaan anna aihetta väheksyä Airon merkitystä ylipäällikön ensimmäisenä operatiivisena avustajana. On kuitenkin hyvä tietää, miten merkittävä osuus sotiemme sotilaalliseen johtamiseen oli eversti Valo Nihtilällä.

Airo on perustellut myöhemmin sitä, miksi hän valitsi tärkeimmäksi apulaisekseen Valo Nihtilän. Aiorolle oli omien sanojensa mukaan suotu puolustusvoimissa harvinainen oikeus nimetä itse omat alaisensa, ja niinpä hän luonnollisesti seuroi parhaimmat upseerit esikuntaansa. 1930-luvun upseeristoamme tunteneet tiesivät yleisesti, että silloinen everstiluutnantti Nihtilä oli eräs kyvykkäimmistä.

Valo Konstantin Nihtilä syntyi Kärkölässä 27.4.1896. Valo Nihtilä oli Konsta ja Alina Nihtilän esikoinen. Vanhemmat omistivat erään Kärkölän suurimmista tiloista. Opintie johti Lahden yhteiskouluun ja ylioppilaana vuonna 1916 Helsingin yliopistoon maanviljelys - taloudelliseen tiedekuntaan. Nihtilän aloittaessa opiskelunsa jääkärioliikki oli toiminnassa, mutta hän ei siihen liittynyt. Sen vuoksi hän myöhemmässä vaiheessa tunsikin kenties pientä eriseuraisuutta jääkäriupseereihin nähden ennen kaikkea näiden runsaan alkoholin käytön vuoksi. Sisällissodan syttyminen katkaisi hänen opintonsa, joiden päämääränä oli agronomin tutkinto.

Sotilasuralle

Sotaa edeltäneinä kuukausina Valo Nihtiä osallistui suojeluskunnan toimintaan Pohjois-Kärkölässä. Sodassa hän kuitenkin taisteli Sysmän suojeluskunnan riveissä. Taisteluihin hän osallistui mm. Hillosensalmella ja Heinolan suunnalla.

Nihtilän upseerin taival alkoi virallisesti Etelä-Savon Rykmentissä. Sotatoimien lakattua Sysmän suojeluskunnat liitettiin Savon prikaatiin, jossa nuori Valo sai upseerikoulutusta. Sieltä hän sai epämiellyttävän komennuksen Lahden vartiopataljoonaan Hennalan vankileirille, jossa hän osallistui punavankien vartiointiin. Tämä komennus oli epämiellyttävä.

Koulutus jatkui Viipurissa Markovillan kursseilla syksystä 1918 kesään 1919. Sieltä hän valmistui kurssin priimuksena ja ylennettiin vänrikiksi heinäkuun lopulla 1919.

Markovilla

Sotilaspedagogiset kysymykset kiinnostivat Nihtilää uran alusta saakka. Hän palveli mm. Keski-Suomen rykmentissä Kouvolassa kouluttajana. Palvelus tosin katkesi ajoittain eri komennuksien johdosta. Vuosina 1921-1922 hän oli kuunteluoppilaana Kadettikoulussa ja välillä kouluttajana Jalkaväen kapitulanttikoulussa.

Kadettikoulun ja sotakorkeakoulun aika

Vuonna 1926 hänet ylennettiin kapteeniksi ja komennettiin Kadettikouluun sotilaspedagogian opettajaksi. Nihtilä toimi opettajantyön ohella kadettikomppanian päällikkönä. Sotakorkeakoulussa hän suoritti yleisesikuntaupseerin tutkinnon toiseksi parhaana ja oli majuriksi ylennettynä taktiikan ja sotataidon opettajana vuodesta 1930 kuusi vuotta. Hänen oppilaana olivat mm. monet sotiemme tulevat kenraalit, kuten Lagus ja Blick. Vuonna 1935 hän oli muutaman kuukauden opintomatalla Ranskassa.

Nihtilän toiminnasta Sotakorkeakoulun opettajana on säilynyt useitakin arviointeja. Siteerattakoon tässä kuitenkin kahta koulun johtajaa, eversti Zilliacusta ja kenraalimajuri Hanellia. Edellisen mukaan Nihtilä oli opettajana "lahjakas, työteliäs ja tehtävänsä omistautunut", kun taas jälkimmäinen käytti sanoja "työteliäs ja tunnontarkka, erinomainen taktiikanopettaja, mukaansa tempaava esitystapa". Oppilaat ottivat puolestaan mielellään esiin taktiikan opettajansa vaatimattoman ja miellyttävän käyttäytymisen samalla kun he ihailivat hänen terävää erittelykykyään.

Pohjan Rykmentti ja yleisesikunta

SKK:n opettajatöiden jälkeen hänet määrättiin everstiluutnantiksi ylennettynä Pohjan Rykmenttiin Kuopioon pataljoonan komentajaksi.

Nihtilän kohdalla joukko-osastopalvelus jäi lyhyenlaiseksi. Sotakorkeakoulun äskeisen taktiikan opettajan lahjakkuus oli havaittu koulun ulkopuolellakin, ja niinpä yleisesikunnan operatiivisen osaston päällikkö, eversti Airo halusi hänet tärkeän maavoimatoimistonsa johtoon. Airon tahto toteutui, ja maaliskuun 29. päivänä 1938 Nihtilä siirtyi tehtävään. Ennen talvisotaa Nihtilä suunnitteli muun muassa Luumäki- ja Kymijoki puolustuslinjat. Tästä häntä jopa arvosteltiin, miksi niin syvälle rajalinjasta. Ensimmäinen toimi pohjana myöhemmälle Edvard Hanellin suunnitelmalle Salpalinjalle.

YE:n operatiivinen osaston maavoimatoimiston päällikön tehtävänä oli liikekannallepano- ja puolustussuunnitelmien ylläpito ja kehittäminen. Toimistopäällikkönä Nihtilän yhdeksi merkittävimmistä asioista muodostui muistio, jonka hän laati Kannaksen suursotaharjoituksesta päivämäärällä 5.9.1939: "Miten Neuvostoliiton suurhyökkäys torjutaan". Siinä Nihtilä esittää Kannaksen puolustuksen niin kuin se sitten toteutettiin.

Monet, kuten Nihtiläkin, oletti väärin, ettei Suomi joudu yksin taistelemaan, joten vihollinen ei pystyisi keskittämään voimiaan niin paljoa meitä vastaan. Muistiossa oli esitetty vielä Kannaksen armeijan johtoportaat sellaiseksi, kun ne sitten olivat talvisodassa.

Talvisodan aika

Talvisodan alettua Päämajan toiminta siirtyi alkuvaiheen jälkeen Helsingistä Mikkeliin 3.12.1939. Everstiluutnantti Valo Nihtilä toimi Talvisodan aikana Päämajan operatiivisen osaston päällikkönä. Operatiivinen toimisto oli sotatoimien suunnitelmien takana.

Nihtilä joutui jo aivan sodan alkuvaiheessa tekemisiin Laatokan pohjoispuolisten taisteluiden kanssa ja tämä tapahtui lisäksi hieman ristiriitaisia ajatuksia herättävällä tavalla. Kun Suvilahden tärkeä risteysalue oli menetetty, marsalkka teki hänen luokseen saapuneen silloisen eversti Talvelan esityksestä äkkinäisen päätöksen vallata Suvilahti takaisin. Käsky annettiin ohi asiasta tietämättömän operatiivisen johdon.

Saatuaan kuulla ratkaisusta olivat niin Oesch, Airo kuin Nihtiläkin sitä mieltä, ettei se ollut toteutettavissa. Pian soitti myös IV Armeijakunnan komentaja, kenraalimajuri Juho Heiskanen: "Tällaisen käskyn minä nyt olen saanut. Mitä minä nyt teen. Eihän tällaista voi ajatellakaan." Vastaajan hankalaan asemaan joutunut Nihtilä neuvoi järjestämään jollakin pataljoonalla muodollisen hyökkäyksen ja tekemään todellisen yrityksen vasta aamulla, kun venäläiset lähtisivät liikkeelle. Siinäkin tapauksessa olisi toimittava hyvin varovasti. Heiskanen koetti tehdä neuvotun mukaan, mutta seurauksena oli, että äkämystynyt ylipäällikkö vapautti hänet IV Armeijakunnan komentajan tehtävistä.

Saattaa olla, että Nihtilä teki selkkauksesta joitakin johtopäätöksiä. Hänen varsinkin jatkosodan aikana kirjallisesti esiintuomansa mielipiteensä osoittivat, että hän ei halunnut kätkeä näkemyksiään. Toisaalta hän pyrki toimimaan mahdollisimman lojaalisti ylipäällikkönsä tahdon mukaisesti, vaikka olisikin ollut itse toista mieltä.

Nihtilä oli esimiesten ja kaikkien alaisten arvostama upseeri, Mannerheimin luottomies. Päämajatyöskentelyn ohella ylipäällikkö käytti Valo Nihtilää "eteentyönnettynä" tiedonhankkijanaan. Niinpä Nihtilä oli esimerkiksi 6. joulukuuta 1939 komennettuna tutkimaan Kannaksen puolustusaseman kestävyyttä.

Everstiluutnantin arvoisena Nihtilä ei suoraan voinut antaa käskyjä rintamajoukkojen komentajille. Hän kuitenkin laati asiakirjat, jotka allekirjoitti joko ylipäällikkö tai päämajoitustimestari, eversti Airo. Toisaalta hänen kädenjälkensä näkyi asiakirjojen reunamerkintöinä hänestä olennaisia näkökohtia korostamassa.

Valo Nihtilä oli vaatimaton ja huomaamaton persoona, jolle isänmaa oli aina etusijalla, hän oli uskollinen isänmaan palvelija. Ei hän kunniaa kaivannut, vaan hän oli tyytyväinen, kun asiat rullasivat parhain päin.

Nihtilän ehdottamien ratkaisujen pohjalta syntyivät osaltaan esimerkiksi Lementin motit ja siten koko suomalainen mottitaktiikka. Mannerheimin täytyi olla tyytyväinen Nihtilän toimenpiteisiin Laatokan pohjoispuolella, sillä jälkimmäistä odotti pian uusi vastaava tehtävä. Venäläisten suurhyökkäyksen alettua Summassa helmikuun 11. päivänä, tilanne kehittyi pian II Armeijakunnan alueella erittäin vaikeaksi. Mannerheimin näkemyksen mukaan armeijakunnan komentaja, kenraaliluutnantti Öhquist arvioi liian synkästi suomalaisten mahdollisuuksia ja niinpä hän lähetti paikalle kaksikin tarkkailijaa. Toinen oli kenraalimajuri Talvela, joka oli Öhquistin esikunnassa vain helmikuun 19. päivän. Toinen oli everstiluutnantti Nihtilä, joka saapui paikalle jo helmikuun 17. päivänä. Jälkimmäisen käynti venyi pitkäksi, sillä armeijakunnan esikuntapäällikön, eversti Takkulan sairastuttua jo hieman aikaisemmin, hän ryhtyi hoitamaan tämän tehtäviä ja Takkulan palattuakin hän huolehti edelleen armeijakunnan operatiivisten asioiden järjestelyistä.

Kenraaliluutnantti Öhquist ja Sotamarsalkka Mannerheim

Todettuaan apulaisensa arvon Öhquist yritti keksiä jos minkinlaisia syitä saadakseen pitää hänet esikunnassaan. Mutta vaikka hän sai taakseen Kannaksen Armeijan komentajankin, kenraaliluutnantti Heinrichsin, päämaja veti pitemmän korren. Airo soitti maaliskuun 2. päivänä kello 19.30 antaen kategorisen käskyn, että Nihtilän oli lähdettävä vielä samana iltana kohti Mikkeliä.

Talvisodan loppuvaiheen taistelussa hän osoitti sitä sotilaan hyvettä ja strategista että operatiivista ajattelua ennakoida tulevaa toimintaa. Hän oli Airoille useita kertoja huomauttanut, että vihollinen tulee Viipurinlahden yli sen jäädyttyä, mutta Airo ei ollut sitä uskonut. Nihtilä kuitenkin varautui siihen ja suunnitteli joukot ja käskyt valmiiksi joukkojen siirtämisestä Viipurinlahden pohjoispuolelle. Ja niinhän siinä kävi, että joukkoja tarvittiin siellä niin nopeasti, että ilman ennakkovarautumista se olisi ollut liian myöhäistä.,

Välirauha

Nihtilä komennettiin II armeijakunnan komentajan Karl Lennart Oeschin aloitteesta tämän esikuntapäälliköksi 2. toukokuuta 1940 lähtien. Tässä tehtävässä Nihtilä sai suorittaakseen myöhemmin Salpalinjana tunnetun puolustusaseman linjaukset erityisesti taemman aseman osalta Hamina – Taavetti-välillä. Everstiksi Valo Nihtilä ylennettiin 9. marraskuuta 1940. Tuolloin hän oli everstiksi nuori, vasta 44-vuotias.

Jatkosota

Jatkosodan syttyessä Nihtilä palveli esikuntapäällikkönä IV armeijakunnassa., Nihtilän rooli Viipurin valloituksessa elokuussa 1941 oli ratkaiseva - IV Armeijakunnan hyökkäyssuunnitelman laativat kenraali Oesch ja eversti Nihtilä yhdessä. Lisäksi

taistelun viimeiset päivät Nihtilä käytännössä johti joukkoja yksin Oeschin sairastuttua. Viipurin eteläpuolisesta Porlammen motista tuli armeijan suurin yksittäinen voitto koskaan - yli 9 300 puna-armeijan sotilasta jäi vangiksi, lisäksi yli 7500 vihollisen kaatunutta haudattiin alueelle. Sotasaaliiksi saatiin mm. 306 tykkiä, 55

panssarivaunua sekä yli 400 "Emmaa". Taistelun laajuuteen nähden suomalaisten tappiot jäivät kohtuullisiksi.

Kenraaliluutnantti Oesch ja eversti Valo Nihtilä

Kenraaliluutnantti Oesch sen sijaan tunsu esikuntapäällikkönsä ansiot ja säilytti siksi kiitollisuutensa tätä kohtaan koko elämänsä ajan. Virallisessa lausunnossaan Nihtilästä vuonna 1942 hän luonnehti tätä erittäin lujaksi, päättäväiseksi ja asiallisen vaativaksi upseeriksi. "Erikoisen silmiinpistäviä olivat hänen työtarmsa, hänen terve arvostelukykyensä niin operatiivisissa ja organisatorisissa kuin myös ihmistuntemusta vaativissa kysymyksissä sekä hänen taitonsa herättää työiloa ja innostusta alaisissaan ja koko ympäristössään."

Esikuntapäällikön tehtävien jälkeen hänen urakierrossaan oli vuorossa palvelus rykmentinkomentajana: hänet nimitettiin 27. kesäkuuta 1942 jalkaväkirykmentti 16:n komentajaksi.

JR 16:n edellinen komentaja oli ollut rykmentissään vähemmän suosittu eikä rykmentin henki ollut paras mahdollinen. Nihtilä itsekin totesi työn teon olevan laiskaa. Hänen toimiaikanaan tilanne kuitenkin muuttui. Se näkyy myös lausunnossa, jonka kenraalimajuri Hersalo antoi alaisestaan: "Nihtilä saavutti hillityllä, mutta asiallisen lujalla, määrätietoisella ja vakuuttavalla olemuksellaan kaikkien alaistensa ehdottoman luottamuksen ja kunnioituksen. Erinomaisella taidolla ja antaumuksella hän saattoi rykmentin hyvään ja sisäisesti kiinteään kuntoon. Muun muassa hän organisoii lohkonsa kenttävarustustyöt niin, että ne, hänen siirtyessään rykmentistä pois oli vaikeista olosuhteista huolimatta saatettu huomattavan pitkälle. Hänen taktillinen kykynsä oli johdonmukainen, itsenäinen, joustava ja avarakatseinen."

Eihän Nihtilä ennättänyt olla Jalkaväkirykmentti 16:ssa kuin viisi kuukautta, sillä siirto päämajaan tuli jo marraskuun lopulla 1942. Siirron takana oli ensisijaisesti

päämajamestari Airo, joka halusi Nihtilän jälleen lähelleen operatiivisen osaston päälliköksi.

Kuten jo talvisodan aikana, Nihtilä toimi ylipäällikön ”tuntosarvina” erityisesti silloin, kun rintamakomentajien suhteissa toisiinsa tai Päämajaan oli ongelmia. Esimerkiksi heinäkuun lopulla 1943 tehty tarkastusmatka Uhtuan suunnalle johti siihen, että ylipäällikön saaman raportin jälkeen kenraalimajurit Frans Uno Fagernäs, Aaro Pajari ja Paavo Paalu vaihtoivat tehtäviä keskenään.

Kevättalvella 1944 Nihtilä yhtyi päämajoituspäämajamestari Airon ja tasavallan presidentti Rytin ehdotukseen Karjalan kannaksen joukkojen vahvistamiseksi - marsalkka Mannerheim ei kuitenkaan suostunut tähän. Suomen marsalkan mielipide Nihtilästä on pääteltävissä niistä erityistehtävistä, joita hän tälle uskoi. Toisaalta vaikuttaa siltä, ettei Mannerheim sittenkään ollut aivan täysin selvillä siitä, miten mittava mies hänen operatiivisen osastonsa päällikkö oli. Muuten hän tuskin olisi jättänyt Nihtilän nimen muistelmissaan kokonaan mainitsematta.

Osittain asia voi tosin olla selitettävissä sillä, että marsalkan pääavustajana muistelmia kirjoitettaessa oli eversti Paasonen, päämajan tiedusteluosaston päällikkö ja eräs niistä harvoista työtovereista, jotka suhtautuivat Nihtilään kielteisesti. Ristiriitojen syy saattoi olla näkemyseroissa, joita usein vallitsi operatiivisen osaston ja tiedusteluosaston välillä sotilaallisesta tilanteesta. Nihtilä ei kuulunut niihin henkilöihin, jotka kävivät päivittäisellä esittelyllä Mannerheimin luona, vaan operatiiviset asiat esitteli Airo. Airon kertoman mukaan Mannerheimin oli vaikea ymmärtää Nihtilän puhetapaa ja eräitä tämän käyttämiä Hämeessä tyypillisiä sanoja ja niinpä hän suorastaan väitteli operatiivisen osaston päällikköä.

Viimeinen palvelus - asekatkenta

Everstinä, asepuvussa Valo Konstantin Nihtilän viimeinen palvelus isänmaalle oli asekatkennan johtaminen. Nihtilä piti itse kiinni opettamastaan periaatteesta SKK:n oppilaille; että pitää elää tätä hetkeä ja aina varautua pahimpaan sekä tulevaisuuteen. Tämä ajattelutapa tulisi olla nykyisillä päättäjillä ja kansanedustajilla, myös Natokysymyksessä? Niinpä Nihtilä ”Suomen hädän” hetkellä jatkosodan lopussa teki sen, mitä operatiivisen osaston pitää tehdä. Hän yritti lähimmän apulaisensa everstiluutnantti U. S. Haaden kanssa luoda valtiovallalle välineen, mikä sillä olisi käytettävissä, mikäli maa miehitetään. Nihtilä oli käynyt keskusteluja jo kesästä 1944 päämajoituspäämajamestari Airon kanssa, mitkä olisivat keinot kaikkein pahimman varalle.

Ennen 4.syyskuuta solmittua aselepoa aseiden katkentaan liittyvistä valmisteluista tiesivät vain Nihtilä, tiedusteluosaston päällikkö Hallamaa, Tähtinen sekä hajavarastoinnin pääsuunnittelija Haahti sekä päämajan kaksi Haahden uskottua kurssikaveria pioneirimajurit Lukkari ja Arimo.

Aselevon solmimisen jälkeisinä päivinä Nihtilä ja Haahti hioivat suunnitelmaansa. Kun se valmistui, Nihtilä esitteli sen Aiorolle, kuten kaikki muutkin hyväksymistä kaipaavat suunnitelmat. Airo esitteli suunnitelman myös Mannerheimille, joka pyysi noudattamaan erityistä varovaisuutta. Hyväksynnän jälkeen Nihtilä kuitenkin viivytti päätöstä viimeiseen mahdolliseen hetkeen. Niinpä vasta 23.9.1944 valvontakomission (LVK) maahantulopäivänä ja samana päivänä, jolloin LVK oli jo Nihtilän kimpussa Päämajassa, hän antoi käskyn materiaalin hajasijoittamisesta.

Käskey sisälsi pelkistetysti kätkeä 34 pataljoonan materiaali ympäri maata ja sitä varten jokaiseen 34 suojeluskuntapiiriin määrättiin 2.ye-upseerit peitekäskyllä valvomaan kotiuttamista. Toiminta oli varautumista siltä varalta, että maa miehittäisiin. Varautumisesta pahimpaan jopa sissisotaan.

Pitää myös muistaa, että samaan aikaan Suomen kenttäarmeijaa kotiutettiin, mitä sitten olisi ollut enää tehtävissä, jos maa olisi miehitetty ja armeija kotiutettu. Miehitystä ei tullutkaan, jolloin Nihtilä antoi käsken palauttaa hajasijoitettu 34 pataljoonan materiaali Puolustusvoimien varastoihin. Kuitenkin 1944-45 talvella pelättiin purkutoiminnan paljastuvan Suomen kommunistiselle valtiojohdolle ja LVK:lle, joten purkua venytettiin kevääseen 1945. Se oli silloin jo liian myöhäistä, sillä keväällä Oulun suojeluskuntapiirin alueella kätkentään osallistunut hevosmies vei sanaa SKDL:n Oulun toimistoon, joka vuoti asian LVK:lle. Sen seurauksena LVK pääsi jyvälle, että materiaalin hajasijoittamista oli ympäri maata jokaisessa suojeluskuntapiirissä.

Niissä olosuhteissa oikeudenkäynneissä puolustuspuheet valuivat hukkaan, vaikka materiaalin hajauttaminen oli vain varautumista pahimpaan. LVK:llä ymmärsi Suomen sotilaiden varautumisen, mutta kommunistit halusivat kostaa tapahtumat sotilaille ja puhdistaa sotaväki kommunisteihin epäluuloisesti suhtautuvista sotilaista. Jotta silloinen valtionhallinto pääsi rankaisemaan Suomen parhaita sotilaita, niin laadittiin jälkikäteen taannehtivasti ns. asekatkentalaki, jonka perusteella voitiin tuomita materiaalin hajasijoittamiseen osallistuneista tuhansista sotilaista noin 1500 henkilöä eri pituisiin vankeusrangaistuksiin.

Oikeudenkäynnissä Haahti painotti muun muassa, että mitä valtioneuvosto olisi siihen sanonut, jos maa olisi miehitetty. Olisi kysytty, eikö sotilailla ole mitään suunnitelmaa, mitä tehdä: nyt oli. Nihtilä puolestaan vastuuntuntoisena sotilaana painotti, että hän yksin on vastuussa käsken antajana asekatkennästä ja kaikki muut siihen osallistuneet pitää vapauttaa. He olivat noudattaneet vain esimiehenä antamaani sotilaskäskyä. Tämäkin puolustuspuhe valui kuuroille korville.

Nihtilä ei Valpon kuulusteluissa painostuksesta huolimatta suostunut myöntämään esimiestensä Airon ja Mannerheimin tienneen asiasta mitään. Valpokin tiesi Nihtilän arvovallan ja hänen uskottiin tietävän enemmän kuin mitä halusi asiasta kertoa. Nihtilä sai kuitenkin kuulla Valpon aikaansaannoksia kehuvalta vartijalta, että 2.ye-upseerit on pidätetty. Silloin hän teki oman ratkaisunsa.

Nihtilä tiesi, että Haahti oli ottanut kokonaisvastuun ja kieltänyt hänen osuutensa. Mutta samalla hän tiesi, että tätä ei voitu uskoa, joten jos hän operatiivisen osaston päällikkönä ilmoittaa olleensa tietoinen asiasta niin kertomus vaikuttaa uskottavalta. Tämän tilanteenarvioinnin perusteella Nihtilä perusteella vastoin Haahdin kanssa tekemäänsä sopimusta ilmoitti ottavansa vastuun koko suunnitelmasta. Se oli todellinen johtajateko.

Silloinen valtiovalta palkitsi sotiemme operaatikon, isämaan etua ajattelevan, vastuuntuntoisen sotilaan 5 vuoden kuritushuoneella, puolustusvoimista erottamisella, sotilaseläkkeen kumoamisella ja sotilaalle kovimmalla mahdollisella rangaistuksella: sotilasarvon ja -eläkkeen menettämisellä. Nihtilä oli asekatkentakutun tutkimusten vuoksi pidätettynä ja myöhemmin vangittuna vuodesta 1945 vuoteen 1948.

Loppuun saakka isänmaan palvelija

Mikä oli asekkätkennän merkitys Suomen itsenäisyydelle?

Oliko se turha toimenpide näin jälkeen päin, koska Neuvostoliitto ei miehittänyt maata. Ehkä sitä valaisee parhaiten Arvo Poika Tuomisen ja Nihtilän tapaaminen. Tuominen ei ollut suostunut Terijoen hallituksen johtoon, vaan muutti ennen talvisodan alkua Ruotsiin ja palasi Suomeen 1955. Hän hakeutui saman vuonna Pariisissa olleen Nihtilän puheille, vaikka eivät entuudestaan tunteneet toisiaan. Miksi sitten entinen kommunistijohtaja halusi tavata virasta erotetun everstin? Tuomisen ainoa asia koski asekkätkennän merkitystä. Hän kertoi Nihtilälle, että hänen saamiensa varmoista lähteistä peräisin olevien tietojen mukaan Neuvostoliitto oli suunnitellut miehittävänsä Suomen aselevon jälkeisessä tilanteessa. Tuominen halusi Nihtilän tietävän, että asekkätkennän paljastuminen esti suunnitelmien toteuttamisen. Hän kertoi asekkätkennän aiheuttaneen myös sen, että SKP:ssa maltillisempi "ministerisiipi" pääsi voitolle suoraa toimintaa kannattavasta "barrikaadisiivestä". Asekkätkentä pelasti Suomen, Tuominen lopetti lyhyen tapaamisensa.

Siviiliurallaan Nihtilä toimi vuodesta 1948 lähtien muun muassa Yhtyneissä Kuvalehdissä sekä liikemiehenä Ranskassa. Palattuaan Suomeen Nihtilä oli Kansallis-Osake-Pankin palveluksessa konttorinjohtajana Helsingissä, kunnes jäi eläkkeelle vuonna 1963.

Sotilaan loppu

Vasemmistoradikalismi oli voimissaan 1960-1970 luvun vaihteessa ja levisi myös kokoomusnuoriin. Heidän puhetilaisuudessaan 24.10.1973 nuori radikaali arvosteli kovin sanoin puolustusvoimia. Paikalla ollut eversti Valo Nihtilä piti puolustavan puheen maanpuolustuksen tärkeydestä niin syvällisesti ja suurella tunteella, ettei sitä tunnollisen, todellisen isänmaan ystävän sydän kestänyt. Puheensa päätteeksi hän horjahti ja kuoli välittömästi.

Kenraali Simelius päätti puheensa 6.11.1973 pidetyssä hautajaistilaisuudessa seuraaviin sanoihin: "Henkiseltä ryhdiltään luja ja nerokas suomalainen upseeri sekä moraalisilta ominaisuuksiltaan korkeimman luokan kansalainen on lähtenyt. Meidän ei tarvitse tuntea häpeää historiasta. Sen sijaan me tunnemme syvää kunnioitusta niitä sotilaita kohtaan, jotka olivat valmiit pelastamaan maan."

Eversti Valo Nihtilästä, yhdestä sotilasvalan tunnollisesti täyttäneistä sotilaista voi hyvin todeta, "kun ihminen on kuollut – niin muisto elää". Eversti Valo Nihtilän vuonna 1983 paljastettu Unto Ojosen suunnittelema muistomerkki "Suurelle sotilaalle" sijaitsee Nihtilän synnyinkunnassa Kärkölässä.

Neljän päivän marssi

Reserviläisurheiluliiton Four Day March- marssitapahtuma sopii varmasti myös ratsumiesten kunnonkohotukseen. Kerätkää joukko ja katsokaa kartasta kymmenen kilometrin lenkki. Ja mars matkaan.

RESUL FOUR DAY MARCH

26.–29. toukokuuta 2022 – maailmanlaajuisesti!

RESUL Four Day March (R4DM) on Reserviläisurheiluliiton järjestämä kansainvälinen nelipäiväinen etämarssitapahtuma. Haluamme kannustaa sinua liikkeelle ja ulkoilemaan – asuinpaikastasi ja kunnostasi riippumatta!

Voit kävellä, marssia tai juosta 1, 2, 3 tai 4 päivänä, yksin tai ryhmässä. Jokaisen kulkemasi päivän kilometrit kerätään kotisivumme tulosjärjestelmään. 10 km on vähimmäismatka, joka sinun tulee kulkea tapahtuman aikana. Voit tietysti liikkua paljon pidemmällekin!

Muistoksi suorituksestasi voit tilata upean mitalin ja diplomin. Mitaliin kerättävät vuosittaiset suoritusmerkit osoittavat, kuinka pitkän matkan olet liikkunut ja kuinka useasti. Tarjoamme kaupassamme myös kangasmerkkejä ja teknisiä t-paitoja. Yhdessä tapahtuman kumppanien kanssa arvomme erilaisia palkintoja kaikkien osallistujien kesken.

RESUL:n jäsenliitoille ja -yhdistyksille on tapahtumassa erillinen seuranta. Voit merkitä itsesi yhdistyksesi jäseneksi ja kerätä kilometrejä kilsakisaan! Aktiivisin piiri saa kiertopalkinnon.

Lue lisää ja rekisteröidy tapahtumaan osoitteessa resulfourdaymarch.fi

Odotamme sinua innolla mukaan maailmanlaajuisen marssijoiden joukkoon!

RESUL Four Day March -tiimi

R4DM Mitali

R4DM 2022 kangasmerkki

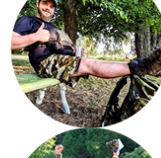
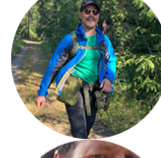

R4DM Ukraina kangasmerkki

WALKING FOR UKRAINE

Tue Ukrainaa. Osta erikois-kangasmerkki ja t-paita.

Lahjoitamme osan tuotoista Ukrainan hyväksi Suomen Punainen Ristin kautta.

#r4dm22 resulfourdaymarch.fi

